

DATOS IDENTIFICATIVOS

Didáctica da Lingua e Literatura Castelá na Educación Secundaria

Materia	Didáctica da Lingua e Literatura Castelá na Educación Secundaria			
Código	V02M066V10235			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo Lingua española			
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Profesorado	Pérez Rodríguez, María Rosa Varela Portela, María Concepción			
Correo-e	rosa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Os coñecementos filolóxicos non resultan suficientes na formación do futuro docente. Este debe saber como aplicalos e transmitilos en función das diferentes situacións coas que se poida atopar. Nesta materia pretendemos aportar aos estudantes do máster as estratexias básicas para poder desenvolverse axeitadamente na aula, co manexo de tódolos recursos que teñan ao seu alcance, para lograr que os seus alumnos valoren a necesidade de estudar [Lingua e Literatura] e comprendan a importancia do seu esforzo para obter a recompensa correspondente.			

Competencias

Código	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.

- B6 Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
- B7 Diseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
- B8 Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
- B9 Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
- B10 Diseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
- B12 Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
- B13 Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
- B16 Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
- B17 Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
- C3 Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
- C8 Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
- C13 Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
- C14 Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
- C15 Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinados.
- C16 Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.
- C17 Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares
- C18 Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
- C19 Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
- C20 Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
- C21 Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
- C22 Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
- C23 Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
- C24 Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
- C25 Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
- C26 Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
- C27 Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
- C28 Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
- C29 Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
- C30 Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C31 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
- D1 Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
- D2 Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
- D3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de
Formación e
Aprendizaxe

1 O obxectivo xeral é complementar a formación dos estudantes na dirección do cometido profesional ao que se encamiña. Deste xeito deberán finalizar o curso cunha visión realista e actualizada do profesor de Lingua Castelá e Literatura en Secundaria e adquirir as destrezas que se especifican no apartado correspondente para poder empregalas nun futuro.	B1 B2 B3 B4 B5
2 Entre os obxectivos máis específicos está o de suscitar interese pola profesión e ter consciencia da necesidade da reciclaxe continua, que requirirá investigar e estar informado constantemente das novidades que poidan xurdir.	B6 B7 B8 B9 B10 B12 B13 B16 B17 C3 C8 C13 C14 C15 C16 C17 C18 C19 C20 C21 C22 C24 C25 C26 C27 C28 C29 C30 C31 D1 D2 D3

---

1 Planificar, desarrollar y evaluar el proceso de enseñanza y aprendizaje potenciando procesos educativos que faciliten la adquisición de las competencias propias de las respectivas enseñanzas, atendiendo al nivel y formación previa de los estudiantes, así como a la orientación de los mismos, tanto individualmente como en colaboración con otros docentes y profesionales del centro.	B1 B2 B3 B4 B5
2 Buscar, obtener, procesar y comunicar información (oral, impresa, audiovisual, digital o multimedia), transformarla en conocimiento y aplicarla a los procesos de enseñanza y aprendizaje en las materias propias de la especialización cursadas.	B6 B7 B8
3 Diseñar y desarrollar metodologías didácticas tanto grupales como personalizadas, adaptadas a la diversidad de los estudiantes.	B9 B10
4 Adquirir estrategias para estimular el esfuerzo del estudiante y promover su capacidad para aprender por si mismo y con otros y desarrollar habilidades de pensamiento y de decisión que faciliten la autonomía, la confianza e iniciativas personales.	B12 B13 B16
5 Conocer los procesos de interacción y comunicación en el aula y dominar destrezas y habilidades sociales necesarias para fomentar el aprendizaje y la convivencia en el aula y abordar problemas de disciplina y resolución de conflictos.	B17 C3 C8
6 Transformar los currículos en programas de actividades y de trabajo.	C13
7 Adquirir criterios de selección y elaboración de materiales educativos.	C14
8 Fomentar un clima que facilite el aprendizaje y ponga en valor las aportaciones de los estudiantes.	C15
9 Integrar la formación en comunicación audiovisual-multimedia en el proceso de enseñanza-aprendizaje.	C16
10 Conocer estrategias y procedimientos de evaluación y entender la evaluación como un procedimiento de regulación del aprendizaje y estímulo al esfuerzo.	C17 C18
11 Conocer y aplicar propuestas docentes innovadoras en el ámbito de la especialización cursada.	C19
12 Gestionar de forma óptima el tiempo de trabajo y organizar los recursos disponibles, estableciendo prioridades, caminos alternativos e identificando errores lógicos en la toma de decisiones.	C20 C21
13 Potenciar la capacidad para el trabajo en entornos cooperativos y pluridisciplinarios.	C22 C23
Universidade de Vigo Guía Docente da materia	C24 C25 C26 C27 C28 C29 C30 C31 D1 D2 D3

Contidos

Tema

<p>1. Fuentes curriculares, objetivos, contenidos y criterios de evaluación en los DCB de las áreas de lengua gallega y literatura y de lengua castellana y literatura.</p> <p>2. El trabajo con la oralidad y la escritura en lengua castellana en la educación secundaria.</p> <p>3. Recursos bibliográficos, audiovisuales e informáticos para la enseñanza y aprendizaje de la lengua y la literatura castellana en la ESO y el Bachillerato.</p> <p>4. Análisis y diseño de actividades didácticas en el área de lengua castellana y literatura.</p> <p>5. La evaluación de los aprendizajes en el área de lengua castellana y su literatura: criterios e instrumentos.</p> <p>6. 6. Diseño de unidades didácticas para enseñar lengua y literatura castellana en la educación secundaria</p>	<p>DESARROLLO DE LOS BLOQUES DE CONTENIDO EN EL AULA</p> <p>1. El trabajo con la oralidad y la escritura en Lengua castellana y Literatura:</p> <p>1.1 Literatura</p> <p>1.2 Lengua</p> <p>1.3 Didáctica de la expresión oral</p> <p>1.4 Didáctica de la escritura</p> <p>1.5 Tipologías textuales</p> <p>1.6 Las habilidades comunicativas Técnicas dramáticas.</p> <p>1.7. El análisis crítico del discurso y su aprovechamiento en el aula.</p> <p>2. Recursos bibliográficos, audiovisuales e informáticos:</p> <p>2.1. Herramientas tradicionales</p> <p>2.1.1. Libros de lectura</p> <p>2.1.2. La prensa</p> <p>2.1.4. Bibliotecas escolares (*Contéplase a possibilidade de visitar unha biblioteca escolar para desenvolver as actividades correspondentes in situ)</p> <p>2.1.5. Otros recursos</p> <p>2.2. Audiovisuales</p> <p>2.2.1. Publicidad</p> <p>2.2.2. CD audio</p> <p>2.2.3. Cine y TV</p> <p>2.3. Informáticos</p> <p>2.3.1. Internet.</p> <p>2.3.2. Nuevos géneros discursivos en Internet.</p> <p>2.3.2. La Webquest</p> <p>2.3.3. El Messenger</p> <p>2.3.4. El blog</p> <p>2.3.5. Aula virtual</p> <p>3. Análisis y diseño de actividades didácticas</p> <p>3.1. Formación del profesorado y práctica docente.</p> <p>3.2. La motivación</p> <p>3.3. La secuencia por tareas</p> <p>3.4. Los proyectos de lectura.</p> <p>3.5. Educación en valores</p> <p>3.6. Diseño de actividades.</p> <p>3.7. Evaluación y adecuación de actividades.</p> <p>4. La evaluación</p> <p>5 y 6. DCB y Unidades Didácticas</p> <p>5.1. Introducción. Estructura y conceptos.</p> <p>5.2. Contextualización..</p> <p>5.3.DCB. Currículos ESO</p> <p>5.4. DCB. Currículum Bachillerato.</p> <p>5.5. Competencias.</p> <p>5.6. Contenidos y objetivos.</p> <p>5.7. Actividades.</p> <p>5.8. Evaluación.</p> <p>5.9. Medidas de atención a la diversidad.</p> <p>5.10. Unidades Didácticas y proyecto Interdisciplinar.</p> <p>5.11. Unidades Didácticas: Programación de Departamento y Memoria anual.</p> <p>5.12. Unidades didácticas y su relación con el PEC.</p> <p>5.13. Las actividades extraescolares.</p> <p>5.14. Unidades Didácticas interdisciplinares.</p>
--	--

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Outros	12	60	72
Traballos de aula	9	45	54
Outros	6	30	36
Outros	3	15	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Outros	DIARIO DE CLASE: Reflexión diaria individual dos coñecementos adquiridos despois de cada sesión e valoración final sobre a materia, que deberá ser recollida por escrito e entregada na última sesión presencial
Traballos de aula	ELABORACIÓN DUNHA UNIDADE DIDÁCTICA: O deseño da unidade didáctica conterá os apartados que inclúe o esquema básico da LOMCE para as programacións didácticas, pero ademais incorporaranse necesariamente contidos relacionados cos seguintes bloques: ☐ Literatura ☐ Gramática ☐ Oralidad ☐ Educación en valores Entre as actividades deseñadas non poden faltar algunhas ferramentas e técnicas coas que traballaremos na clase: ☐ Webquest ou cazatesoros (a escoller) ☐ Hotpotatoes ☐ Prensa ou publicidade (a escoller) ☐ Uso da biblioteca escolar Os recursos deben ser variados e non limitarse ao bolígrafo e o papel.
Outros	ENTREGA DE TRABALLOS E ACTIVIDADES PERIÓDICAS: Diferentes exercicios individuais e en grupo sobre os contidos da materia
Outros	SEGUIMIENTO NA AULA: Observación e análise da actitude do alumnado con respecto á materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Outros	O alumnado terá tanto na aula como por correo electrónico ou nas titorías presenciais atención personalizada para realizar estes traballos
Outros	O alumnado terá tanto na aula como por correo electrónico ou nas titorías presenciais atención personalizada para realizar estes traballos
Traballos de aula	O alumnado terá tanto na aula como por correo electrónico ou nas titorías presenciais atención personalizada para realizar estes traballos
Outros	O alumnado terá tanto na aula como por correo electrónico ou nas titorías presenciais atención personalizada para realizar estes traballos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros	ELABORACIÓN DUNHA UNIDADE DIDÁCTICA: O deseño da unidade didáctica conterá os apartados que inclúe o esquema básico da LOMCE para as programacións didácticas, pero ademais incorporaranse necesariamente contidos relacionados cos seguintes bloques: ☐ Literatura ☐ Gramática ☐ Oralidad ☐ Educación en valores Entre as actividades deseñadas non poden faltar algunhas ferramentas e técnicas coas que traballaremos na clase: ☐ Webquest ou cazatesoros (a escoller) ☐ Hotpotatoes ☐ Prensa ou publicidade (a escoller) ☐ Uso da biblioteca escolar Os recursos deben ser variados e non limitarse ao bolígrafo e o papel.	30	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B12 B13	C8 C22 C23	D2
Traballos de aula	ENTREGA DE TRABALLOS E ACTIVIDADES PERIÓDICAS: Diferentes exercicios individuais e en grupo sobre os contidos da materia	20		C3 C24	D1 D3
Outros	SEGUIMIENTO NA AULA: Observación e análise da actitude do alumnado con respecto á materia	10	B16 B17	C21	
Outros	DIARIO DE CLASE: Reflexión diaria individual dos coñecementos adquiridos despois de cada sesión e valoración final sobre a materia, que deberá ser recollida por escrito e entregada na última sesión presencial	40		C13 C14 C15 C16 C17 C18 C19 C20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Criterios principais de cualificación	Tipo de instrumento/proba	Ponderación
* Adquisición das competencias básicas	Diario de clase	4
* Análise e deseño de unidades didácticas relacionadas coa materia	Elaboración dunha Unidade Didáctica*	3
* Dominio dos recursos bibliográficos, audiovisuais e informáticos	Entrega de traballos e actividades periódicamente	2
* Participación e actitude do alumnado na aula	Seguimento na aula	1
** De non ter cualificación nas probas mencionadas, o alumno poderá ser avaliado de todo o anterior nunha proba final	Exame final	100

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións